

Det er framleis ferietid for enkelte av oss rådgjevarane, men for dei fleste er ferien ferdig no.

Utvikling



Det er ei god tid sidan sist rådgevingsmelding for økologisk frukt. Det har sidan sist vorte meir normale forhold både på vest- og austlandet. «Hundredagane» gjev oss rikeleg med regn, men også enkeltdagar med gode temperaturar. Tilveksten er ganske normal, men vi ligg kanskje noko bak utviklingsmessig for enkeltsortar.

Haustinga nærmar seg for tidlege eple og plommesortar, så no gjeld det å få oversikt over hausteutstyret. For morellene og kirsebæra er dei tidlegaste felte for lengst ferdighausta. Mot hausting er det viktig å hugse på sperrefristar for bruk av plantevernmiddel.

Gjødsling og vatning

Patentkali kan være aktuelt på lette jordartar og for å gi ekstra med kaliumgjødsel for å auke eplestorleiken. Ta kontakt med rådgivar i NLR.



Ugras

Fortsett å holde ugraset nede inntil trea i dei seine sortane. Sortar som nærmar seg hausting kan ein vente med ugrasfresing til etter at epla er plukka. Når epla har 2-3 veker igjen til hausting heng dei laust og ristingar frå ugrasfresing kan være for mykje. Ugrasfjerning av stort ugras bør ein uansett gjere.

Bilete 1: viser eplefelt der burrota har blitt like stor som treet er det på tide å fjerne ugraset.

Kjernefrukt

Se plantevernplanen, seksjon økologisk, for dosering etc. Nyttedyra våre som marihøner og gulløyer vil også redusere insektskader.

Fjerning av eplekart



Er avlingsnivået lågt kan det være ein fordel å behalde også skadde eple dvs. eple som ein normalt elles ville ha tynna vekk med tanke på å oppnå litt vekstreduksjon i treet. Dette er eple som uansett vil måtte gå til press. Eple som har opne sår eller larveangrep, får lett monillia og det kan medføre at friske naboeples rotnar. Ta fleire rundar fram mot hausting og fjern øydelagde eple for å unngå råtesmitte.

Om ein ikkje er i mål med tynninga kan ein fremdeles få effekt på storleik av tynning i seinare sortar som 'Aroma'. For Discovery er nok effekten heller mindre no rett før hausting.

Bilete 2: angrep av raud eplebladlus (til venstre i bildet) har suginga på karten medføre små, dårlig utvikla epler. Desse epla vil aldri bli egna til konsum eller pressing og ein kan fjerne dei frå trea.

Symptom



Det er lettast å sjå etter symptom på innvendig råteskade no når det nærmar seg hausting i 'Discovery' og 'Aroma'. Nødmogna eple får mørkare raudfarge eller avvikande form, som gjer at det er lettare å luke dei ut blant dei friske epla.

Bilete 3 viser 'Gravenstein' denne veka. Avvikande raudfarge og nødmorning. Innvendig er det råte, truleg grunna gråskimmel under blomstringa.

Kva som er hovudproblemet kan ein finne ut av ved å tilfeldig hauste og analysere 100 kart. Gå som i blinde i hagen og finn ei grein og plukk den rein, gå så vidare til ei ny, så ein til slutt har 100 kart. Prøv å finne ut kvar som er skadeårsak med å bruke oppslagsverk eller [plantevernleksikonet](#).

Lysskjæring

I moderne hagar skal ein helst unngå for mykje lysskjæring. Dette sidan det lett kan bli ettervekst utover hausten. Vi har god vegetativ vekst og mykje lauv i mange felt. Når trea er for tette må ein fjerne greiner og blad for å få god nok farge på epla.



Eplene treng lys for å utvikle raudfarge og lysskjæring kring 2-3 veker før hausting er ideelt. Tida er inne for Discovery, mens Aroma og seinare sortar kan ein vente til månadsskiftet. Rundt toppen av treet og eple som heng i lyset treng ein ikkje skjære bort greinene. Dei får nok lys uansett. Solskade kan oppstå i etterkant, så ein må veie dette opp mot for stor andel dårleg farga frukt.

Bilete 4: greinvisning kan ha mange årsaker. Her er det frukttrekraft som er årsaka. Fjern greinene når ein lysskjærer og helst brenn denne greindelen utanfor feltet.

Gjødsling av hagar

Bakkegjødsling må ein unngå framover. Me vil ikkje ha vekst framover og ønskjer at trea skal få vekstavslutning før vinteren. Derimot kan kart/bladgjødsling med kalsium være veldig nødvendig. Enkelte sortar får lett mangelsjukdommen «prikksjuka» om det blir for lite kalsium fram mot hausting.

Discovery er lite utsett, medan i 'Aroma' er dette tiltaket svært viktig.

Kalsiumsprøyting



Sprøyt ut ei blanding med 500 g/daa kalsiumklorid og 100 ml/daa Aminosol PS (plantebasert). Gjer dette kvar 7.-10. dag fram mot hausting.

Bilete 5 er symptom på kalsiummangel i store 'Aroma' denne veka. Lite avling og mykje tilvekst siste veka har gjort mangelen alt synleg i felt. Det går svarte prikkar innover fruktkjøttet.